

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 30 listopada 2020 r.

BADK.DPK.133.147.2020

P10-90/20	Data wpływu petycji 23 lipca 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 27 listopada 2020 r.

**USTAWA O EMERYTURACH I RENTACH
Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH**

TEMAT

**POBIERANIE RENTY INWALIDZKIEJ JAKO OKRES
NIESKŁADKOWY**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w celu uznania okresu pobierania renty inwalidzkiej, w związku ze służbą wojskową, jako okresu nieskładkowego.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji, w oparciu o własne doświadczenia, wnosi o dokonanie zmian w przepisach ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które w obecnym kształcie nie przewidują uznania okresu pobierania wojskowej renty inwalidzkiej (renty z tytułu niezdolności do pracy) jako okresu, w którym ubezpieczony nie pozostaje w stosunku pracy (w stosunku służby), odmawiając uznania za okres nieskładkowy (za staż pracy).

Autor petycji podnosi, że kilka miesięcy po rozpoczęciu w 1970 r. służby wojskowej uległ wypadkowi (w 1971 r.) podczas zajęć służbowych. Komisja orzekła, że jest on czasowo niezdolny do pracy, przyznano mu jednocześnie rentę inwalidzką, którą pobierał przez ponad 2 lata. W związku z przejściem na emeryturę, w 2017 r. zażądał od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych uznania okresu pobierania renty jako okresu nieskładkowego, o którym mowa w ustawie, dzięki czemu jego emerytura byłaby wyższa. Po negatywnej decyzji Zakładu i jej zaskarżeniu, sądy w obu instancjach podtrzymały decyzję, odmawiając uznania okresu pobierania renty inwalidzkiej jako okresu nieskładkowego.

STAN PRAWNY:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.), w **art. 32** stanowi, że wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne; nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.

Przepis **art. 67** ustanawia prawo obywatela do „zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego”. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa.

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 ze zm.), w **art. 7** stanowi, że okresami nieskładkowymi są m.in. następujące okresy:

1) pobierania:

- a) wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów Kodeksu pracy,
- b) zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego lub opiekuńczego,
- c) świadczenia rehabilitacyjnego,
- d) świadczeń wymienionych w lit. b i c po ustaniu obowiązku ubezpieczenia;
- 2) pobierania renty chorobowej po ustaniu zatrudnienia w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa obowiązującego w danym zawodzie lub po ustaniu obowiązku ubezpieczenia społecznego z innego tytułu;
- 3) niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, jeżeli za te okresy, na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zostało wypłacone odszkodowanie;
- 4) przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego (...) dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi oraz okresy niewykonywania pracy – z powodu opieki nad dzieckiem;
- 5) przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy opieki pielęgnacyjnej nad inwalidą wojennym zaliczonym do I grupy inwalidów;
- 6) przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy niewykonywania pracy, w granicach do 6 lat, spowodowane koniecznością opieki nad innym niż dziecko członkiem rodziny zaliczonym do I grupy inwalidów;
- 7) pobierania zasiłku przedemerytalnego i świadczenia przedemerytalnego.

INFORMACJE DODATKOWE:

Autor petycji sformułował prośbę do Marszałka Senatu o skierowanie wniosku do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją przepisów emerytalno-rentownych w zakresie, w jakim nie przewidują traktowania okresu przebywania na wojskowej rencie inwalidzkiej, jako okresu nieskładkowego, o którym mowa w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Senackie Biuro Legislacyjne w opinii (z 12 sierpnia 2020 r.) o złożonej prośbie, podkreśliło, że „ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie okresów składkowych i nieskładkowych, których wymiar jest uwzględniany przy obliczaniu wysokości emerytury, przewiduje jednolite dla wszystkich zasady ich ustalania. Oznacza to, że tego samego rodzaju okresy są uznawane dla wszystkich za okresy składkowe oraz tego samego rodzaju okresy dla wszystkich są uznawane za okresy nieskładkowe. Niektóre stany z okresu życia osoby ubiegającej się o emeryturę nie są przez ustawę rozpoznawane ani jako okres składkowy, ani jako nieskładkowy (również jednolicie dla wszystkich). Ustawa nie wprowadza w tym zakresie wyjątków. Wprowadza natomiast

wyjątki dla niektórych grup zawodowych w postaci skrócenia liczby lat okresu składkowego lub nieskładkowego, niezbędnego by ubiegać się o emeryturę, czy – ogólniej - wprowadza niższy wiek uprawniający niektóre grupy zawodowe do emerytury. Co prawda w art. 7 w pkt 2 ustawy przewiduje się, że okresem nieskładkowym jest okres „pobierania renty chorobowej po ustaniu zatrudnienia w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa obowiązującego w danym zawodzie lub po ustaniu obowiązku ubezpieczenia społecznego z innego tytułu”, jednakże „renta chorobowa”, jest dawnym określeniem świadczenia rehabilitacyjnego. Skoro do okresu nieskładkowego wlicza się okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego (art. 7 pkt 1 lit. c), w konsekwencji należało też wliczyć jego poprzedniczkę – rentę chorobową. Natomiast renta z tytułu niezdolności do pracy, ani jej „mundurowa” odpowiedniczka – renta inwalidzka, nie są uwzględniane, ani jako okres składkowy, ani nieskładkowy.”. Przedmiotowe argumenty, w zestawieniu z konstytucyjną zasadą równego traktowania oraz prawem obywatela do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego pozwoliły na przyjęcie, że „zarzut niezgodności z Konstytucją regulacji emerytalnych, w zakresie w jakim nie przewidują uznania okresu pobierania wojskowej renty inwalidzkiej, będącej następstwem wypadku podczas wykonywania zajęć służbowych, nie zasługuje na uwzględnienie w postaci wniosku Marszałka Senatu do Trybunału Konstytucyjnego”, w konsekwencji Marszałek Senatu „powinien odmówić złożenia wniosku do Trybunału Konstytucyjnego”; jednocześnie zaznaczając, że „nie ma przeszkód by została rozpatrzona w trybie właściwym dla petycji, a więc nie ograniczającym sposobu jej rozstrzygnięcia do złożenia wniosku do TK lub odmowy jego złożenia.”.

Decyzją Marszałka Senatu, pismo korespondenta zostało skierowane do rozpatrzenia w trybie właściwym dla petycji i 14 września 2020 r. zostało przekazane do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

OPRACOWAŁA

Monika Ruszczyk

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz